II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 17ης Δεκεμβρίου 1986
σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ
(IV/31.340 - Mitchell Cotts/Sofiltra)

(Τα κείμενα στην αγγλική και γαλλική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(87/100/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 6 και 8,

την κοινοποίηση και την αίτηση για την αρνητική πιστοποίηση που υπέβαλαν στις 20 Σεπτεμβρίου 1984 η Mitchell Cotts & Co. (Engineering) Limited, Birmingham, Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής «M.C. Engineering») και η Sofiltra Poelman SA, Γαλλία (στο εξής «Sofiltra»), που αφορά τις συμφωνίες σχετικά με την ίδρυση της κοινής επιχείρησης Mitchell Cotts Air Filtration Ltd (στο εξής «κοινή «επιχείρηση»), οι οποίες άρχισαν να ισχύουν στις 5 Ιουλίου 1984 και περιλαμβάνουν συμφωνία για τη σύσταση κοινής επιχείρησης, συμφωνία για την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας και την ιδρυτική πράξη και το καταστατικό της κοινής επιχείρησης,

την περίληψη της κοινοποίησης που δημοσιεύθηκε [2] σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Καταχρήσεων Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

A. Αντικείμενο της απόφασης

(1) Η παρούσα απόφαση αφορά τις συμφωνίες μεταξύ της M.C. Engineering και της Sofiltra για τη σύσταση κοινής επιχείρησης, στο Ηνωμένο Βασίλειο, της Mitchell Cotts Air Filtration Ltd, και την παραχώρηση σ' αυτή άδειας εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας για την κατασκευή και εμπορία φίλτρων αέρος υψηλής αποτελεσματικότητας, που χρησιμοποιούν εξαιρετικά λεπτές ίνες από γυαλί, για τις αγορές στους κλάδους πυρηνικής ενέργειας, βιολογικών και χημικών προϊόντων και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

B. Οι επιχειρήσεις

(2) Η M.C. Engineering είναι θυγατρική σε πλήρη ιδιοκτησία του Mitchell Cotts Group plc (στο εξής «όμιλος Mitchell»), ανώνυμης εταιρείας του Ηνωμένου Βασιλείου, του οποίου ομίλου ο κύκλος εργασιών, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 30 Ιουνίου 1985, ανέρχεται σε 377 εκατομμύρια περίπου λίρες στερλίνες και τα κυριότερα συμφέροντα του βρίσκονται στους τομείς των διεθνών μηχανολογικών κατασκευών, μεταφορών και εμπορίου.

(3) Η Sofiltra είναι ανώνυμη εταιρεία και διέπεται από τη γαλλική νομοθεσία. Η Sofiltra αποτελεί μέρος του τμήματος εργολαβιών και υπηρεσιών του ομίλου Saint-Gobain, ο οποίος διαθέτει το 72 % περίπου των μετοχών της Sofiltra. Ο κύκλος εργασιών του Saint-Gobain υπερέβαινε στις 31 Δεκεμβρίου 1983 τα 57 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα, έχει δε τις κυριότερες κατασκευαστικές του δραστηριότητες

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 245 της 1. 10. 1986, σ. 2.

στους τομείς επίπεδων προϊόντων από γυαλί, μονωτικών υλικών, σωλήνων χυτοσιδήρου για συστήματα ύδρευσης, δοχείων από γυαλί, χαρτιού και χαρτονιού για συσκευασίες, ινόπλακες και κόντρα πλακέ, δομικών υλικών και μονωτικών υλικών για στέγες, ενισχυτικών ινών για πλαστικό και πυρίμαχων προϊόντων.

(4) Η Mitchell Cotts Air Filtration Ltd ήταν μέχρι την ημερομηνία συνάψεως των συμφωνιών (5 Ιουλίου 1984), θυγατρική του ομίλου Mitchell στον οποίο ανήκε εξ ολοκλήρου. Στις 28 Ιουνίου 1984 απέκτησε από τη Mitchell Cotts Environmental Control Limited (άλλη θυγατρική πλήρους ιδιοκτησίας του ομίλου Mitchell) τις εργασίες για κατασκευή και πώληση εξοπλισμού διήθησης του αέρα, τις οποίες προηγουμένως πραγματοποιούσε η Mitchell Cotts Environmental Control Limited.

Γ. Το προϊόν

(5) Οι συμφωνίες αφορούν την κατασκευή και πώληση υψηλής απόδοσης φίλτρων αέρος που χρησιμοποιούν εξαιρετικά λεπτές ίνες από γυαλί για τις αγορές στους κλάδους πυρηνικής ενέργειας, βιολογικών και χημικών προϊόντων και ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η Sofiltra κατασκευάζει στη Γαλλία υψηλής απόδοσης φίλτρα αέρος για σωματίδια, από μικρά τραχέα χάρτινα υλικά συντιθέμενα από υπομικρομετρικές γυάλινες ίνες. Τα φίλτρα αυτά παράγονται είτε υπό μορφή χοάνης (σχήματος V) είτε υπό μορφή δίσκου. Η M.C. Engineering ασχολείται από το 1976 με την κατασκευή και εμπορία διατάξεων διήθησης του αέρα στις οποίες ενσωματώνεται το τραχύ χαρτί από γυάλινες ίνες που αγοράζει από τη Sofiltra. Αντίθετα με την κατασκευή του τραχέος χαρτιού από γυάλινες ίνες στη συναρμολόγηση του τελικού προϊόντος, δεν υπάρχει προηγμένη τεχνολογία, δεδομένου ότι απλώς προϋποθέτει την προμήθεια μεταλλικών ή πλαστικών πλαισίων. Το τραχύ χαρτί από γυάλινες ίνες αντιπροσωπεύει το σημαντικότερο στοιχείο κόστους και το κεντρικό τεχνικό στοιχείο του τελικού προϊόντος. Η M.C. Engineering δεν κατέχει ούτε τη σχετική τεχνολογία ούτε τις αναγκαίες εγκαταστάσεις έρευνας και ανάπτυξης για ανεξάρτητη παραγωγή αυτών των υψηλής αποτελεσματικότητας φίλτρων αέρος. Η M.C. Engineering παράγει ορισμένες διατάξεις διήθησης, οι οποίες δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τα φίλτρα αέρος υψηλής αποτελεσματικότητας. Η άδεια εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας επιτρέπει στην κοινή επιχείρηση να κατασκευάζει το τελικό προϊόν και μ' αυτό τον τρόπο δεν είναι υποχρεωμένη να εισάγει τραχύ χαρτί από γυάλινες ίνες.

Δ. Οι συμφωνίες

(6) Η Mitchell Cotts Air Filtration Ltd ανήκε εξ ολοκλήρου ως θυγατρική στον όμιλο Mitchell με εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο 92 000 λίρες στερλίνες αποτελούμενο από 69 000 απλές μετοχές τύπου Α αξίας μιας λίρας στερλίνας και 23 000 απλές μετοχές τύπου Β αξίας μιας στερλίνας. Η Sofiltra εξαγόρασε τις απλές μετοχές Β, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό συμμετοχής 25 % στην κοινή επιχείρηση.

(7) Το καταστατικό της κοινής επιχείρησης προβλέπει τη συγκρότηση επιτροπής μετόχων, στην οποία κάθε μητρική εταιρεία διορίζει ίσο αριθμό μελών. Κάθε μέλος διαθέτει μία ψήφο και δεν προβλέπεται αποφασιστική ψήφος του προέδρου. Οι ακόλουθες πράξεις απαιτούν προηγούμενη έγκριση από την επιτροπή μετόχων:

i) κάθε πληρωμή ποσού:

α) σε διευθυντή της κοινής επιχείρησης·

β) σε μέλος του προσωπικού της κοινής επιχείρησης του οποίου η συνολική αποζημίωση υπερβαίνει το μισό του μισθού του κατώτερα αμειβόμενου διευθυντή, ή

γ) σε συγγενή προσώπου αναφερόμενου στα στοιχεία α) και β)·

ii) η έγκριση του κεφαλαίου και του προϋπολογισμού λειτουργίας της κοινής επιχείρησης·

iii) η αγορά, πώληση, εκμίσθωση, ενεχυρίαση, υποθήκευση, επιβάρυνση ή άλλη απόκτηση ή διάθεση από την κοινή επιχείρηση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων·

iv) η προσφορά ή λήψη ποσού ως δανείου από την κοινή επιχείρηση (εκτός ορισμένων ακάλυπτων τραπεζικών λογαριασμών) ή η εκ μέρους της κοινής επιχείρησης σύσταση εγγύησης για χρέος ή υποχρέωση·

v) η ανέγερση ή το κλείσιμο από την κοινή επιχείρηση εγκατάστασης ή μονάδας παραγωγής·

vi) η ίδρυση από την κοινή επιχείρηση ενός νέου τομέα εργασιών ή η εγκατάλειψη από αυτήν κάθε υπάρχουσας δραστηριότητας·

vii) η εκ μέρους της κοινής επιχείρησης σύναψη σύμβασης, συμφωνίας ή η ανάληψη υποχρέωσης που είτε:

α) είναι υλικής φύσεως και δεν εντάσσεται στις συνήθεις εργασίες της κοινής επιχείρησης, ή

β) έχει συναφθεί με αντισυμβαλλόμενο διευθυντή της κοινής επιχείρησης ή μέλος της επιτροπής μετόχων ή με μέτοχο της κοινής επιχείρησης, με πλέον επαχθείς όρους για την κοινή επιχείρηση από αυτούς που θα ίσχυαν στην περίπτωση που δεν είχε συναφθεί με κανένα από τα εν λόγω πρόσωπα·

viii) η προσφυγή ή η υπεράσπιση της κοινής επιχείρησης σε περίπτωση διαφοράς διαιτησίας ή συναφούς διαδικασίας στην οποία ενέχεται η κοινή επιχείρηση·

ix) η εκ μέρους της κοινής επιχείρησης σύναψη συμφωνίας για την απόκτηση ή διάθεση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας·

x) η δήλωση ή η πληρωμή μερισμάτων από την κοινή επιχείρηση·

xi) η τροποποίηση της ιδρυτικής πράξης ή του καταστατικού της κοινής επιχείρησης·

xii) η έναρξη διαδικασίας για τη λύση και εκκαθάριση της κοινής επιχείρησης·

xiii) η αύξηση ή μείωση των εγκεκριμένων ή εκδοθεισών μετοχών ή των περιουσιακών υποχρεώσεων της κοινής επιχείρησης, καθώς και η δημιουργία ή η έκδοση ενταλμάτων πληρωμής, δικαιωμάτων προαίρεσης (option) ή άλλων δικαιωμάτων επί του μετοχικού κεφαλαίου ή των εταιρικών υποχρεώσεων·

xiv) η ένωση ή η συγχώνευση της κοινής επιχείρησης με την ανάληψη ή διάθεση οποιουδήποτε στοιχείου εκ μέρους της κοινής επιχείρησης από ή σε άλλη εταιρεία, ένωση, προσωπική εταιρεία ή άλλη νομική οντότητα, ή η σύσταση θυγατρικής από την κοινή επιχείρηση·

xv) ο διορισμός και η απομάκρυνση του διευθύνοντος συμβούλου της κοινής επιχείρησης·

xvi) κάθε μεταβολή στην επωνυμία της κοινής επιχείρησης·

xvii) κάθε μεταβολή στον τόπο της έδρας της κοινής επιχείρησης.

(8) Το συμβούλιο διευθυντών της κοινής επιχείρησης συγκροτείται από δύο διευθυντές διοριζόμενους από τη Sofiltra και τρεις διευθυντές διοριζόμενους από τη M.C. Engineering, οι δε αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

(9) Η κοινή επιχείρηση αναλαμβάνει να κατασκευάζει τις διατάξεις διήθησης του αέρος χρησιμοποιώντας την τεχνολογία, τεχνογνωσία και πείρα της Sofiltra βάσει αδείας εκμετάλλευσης και έναντι καταβολής δικαιωμάτων. Ως τεχνογνωσία ορίζονται τα μυστικά τεχνικά στοιχεία και οι άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με το σχεδιασμό και την κατασκευή απόλυτης και υψηλής αποτελεσματικότητας φίλτρων αέρος που χρησιμοποιούν μικρά χάρτινα μέσα διήθησης. Η Mitchell Cotts Environmental Controls Limited εκμισθώνει τις εγκαταστάσεις παραγωγής στην κοινή επιχείρηση και παρέχει την εμπορική τεχνογνωσία. Η συμφωνία για τη σύσταση κοινής επιχείρησης και η συμφωνία για την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας προβλέπουν την εκ μέρους της Sofiltra παραχώρηση στην κοινή επιχείρηση αποκλειστικής άδειας κατασκευής των φίλτρων αέρος στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τούτο σημαίνει ότι η Sofiltra δεν πρόκειται να παραχωρήσει περαιτέρω άδειες κατασκευής στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(10) Η συμφωνία εκμετάλλευσης απαγορεύει στην κοινή επιχείρηση να κατασκευάζει ή να εμπορεύεται ανταγωνιστικά προϊόντα και επιβάλλει υποχρέωση για την τήρηση απορρήτου όσον αφορά την τεχνογνωσία, τα πληροφοριακά στοιχεία και την τεχνολογία που τις έχουν κοινοποιηθεί. Απαγορεύεται επίσης στην κοινή επιχείρηση να παραχωρεί περαιτέρω άδειες εκμετάλλευσης χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση της Sofiltra.

Υπάρχει επιπλέον στη συμφωνία εκμετάλλευσης ρήτρα που προβλέπει την αμοιβαία κοινοποίηση και παραχώρηση μη αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης των βελτιώσεων και των νέων ευρεσιτεχνιών. Η ρήτρα αυτή συνοψίζεται ως εξής:

Η Sofiltra οφείλει να κοινοποιεί στην κοινή επιχείρηση κάθε βελτίωση ή νέα ευρεσιτεχνία που σχετίζεται με τον εξοπλισμό για τον οποίο παραχωρήθηκε η άδεια εκμετάλλευσης, είτε κατοχυρωμένη είτε όχι, την οποία έχει νόμιμα αποκτήσει ή για την οποία έχει το δικαίωμα παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης, η δε κοινή επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιεί αυτού του είδους τις βελτιώσεις ή ευρεσιτεχνίες κατά τη διάρκεια της ισχύος της συμφωνίας. Η κοινή επιχείρηση οφείλει να κοινοποιεί στη Sofiltra όλα τα στοιχεία που αφορούν τις βελτιώσεις ή ευρεσιτεχνίες τις οποίες έχει αναπτύξει ή αποκτήσει και οι οποίες αναφέρονται στον εξοπλισμό για τον οποίο παραχωρήθηκε η άδεια εκμετάλλευσης, είτε κατοχυρωμένες είτε όχι, και οφείλει να παραχωρεί στη Sofiltra άδεια εκμετάλλευσης, χωρίς την καταβολή δικαιωμάτων, για τη χρησιμοποίηση τέτοιων βελτιώσεων ή ευρεσιτεχνιών. Η Sofiltra μπορεί να κοινολογεί τις βελτιώσεις ή ευρεσιτεχνίες αυτές στους άλλους δικαιοδόχους της αδειών εκμετάλλευσης. Μέχρι σήμερα, η Sofiltra δεν έχει ακόμη ορίσει άλλους τέτοιους δικαιοδόχους της στην κοινή αγορά.

(11) Η συμφωνία εκμετάλλευσης περιλαμβάνει επίσης αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεων, παραχωρούμενο στην κοινή επιχείρηση όσον αφορά τη γεωγραφική ζώνη πωλήσεων που αποτελείται από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και επτά χώρες εκτός ΕΟΚ. Επιφυλάσσεται πάντως το δικαίωμα της Sofiltra και των άλλων δικαιοδόχων της να πωλούν τα προϊόντα για τα οποία παραχωρήθηκε άδεια εκμετάλλευσης και τα ανταλλακτικά τους στο Ηνωμένο Βασίλειο, εφόσον οι πωλήσεις αυτές πραγματοποιούνται βάσει μεσοπρόθεσμων συμβάσεων με μνεία της χώρας καταγωγής τους, που συνάπτονται μεταξύ των κυβερνήσεων του πελάτη και του πωλητή. Οι συμφωνίες αυτού του είδους είναι μάλλον σπάνιες. Ποσό αντισταθμιστικής αποζημίωσης καταβάλλεται στην κοινή επιχείρηση σ' αυτές τις περιπτώσεις κατευθείαν πωλήσεων.

Παράλληλα, η συμφωνία περιέχει ρήτρα που απαγορεύει στον δικαιοδόχο της άδειας εκμετάλλευσης τη χρήση, κατασκευή, αποθήκευση, αποθεματοποίηση ή διαφήμιση του σχετικού προϊόντος έξω από τη ζώνη αποκλειστικότητας. Απαγορεύεται επίσης στο δικαιοδόχο να ιδρύσει εμπορικό παράρτημα ή πρακτορείο πωλήσεων για την πώληση του εξοπλισμού που αποτελεί το αντικείμενο άδειας εκμετάλλευσης, έξω από τη δική του περιοχή πωλήσεων. Επιτρέπονται, πάντως οι παθητικές πωλήσεις. Η συμφωνία εκμετάλλευσης, που άρχισε να εφαρμόζεται την 1η Ιουλίου 1984, ισχύει επί δέκα έτη και εν συνεχεία ανανεώνεται σιωπηρά κάθε έτος, εκτός περιπτώσεως καταγγελίας της, με δεκάμηνη προειδοποίηση, από οποιονδήποτε των συμβαλλομένων.

Ε. Η αγορά

(12) Η αγορά στην οποία τα προϊόντα βρίσκονται σε ανταγωνισμό είναι η αγορά εξοπλισμού υψηλής απόδοσης για τη διήθηση αέρος και αερίων. Στο εμπόριο τα προϊόντα αυτά αναφέρονται και σαν εξοπλισμός διήθησης «απόλυτης» ή «ιδιαίτερα υψηλής αποτελεσματικότητας». Η σχετική αγορά αφορά εξοπλισμό με τα ανώτατα επίπεδα απόδοσης όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, τους συντελε-

στές παρακράτησης και τη διάρκεια ζωής του προϊόντος σε σχέση με τις τις συνθήκες χρησιμοποίησής του. Στον ακόλουθο πίνακα αναφέρονται οι εταιρείες που ανταγωνίζονται στην αγορά φίλτρων υψηλής αποτελεσματικότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιρλανδία και στις άλλες χώρες της ΕΟΚ. Οι εταιρείες αυτές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 80 έως 85 % της αγοράς ΕΟΚ, είναι κατασκευαστές εξοπλισμών διήθησης υψηλής αποτελεσματικότητας.

Χώρα καταγωγής	Εταιρείες
Ηνωμένο Βασίλειο	Vokes Ozonair Auchard Microflow
Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	American Filter Flanders
Σουηδία	Camfil
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Trox Delbag Draeger
Ελβετία	Luwa
Ιταλία	Codas

(13) Οι πωλήσεις στην αγορά της ΕΟΚ εξοπλισμών διήθησης πολύ υψηλής αποτελεσματικότητας υπολογίζονται, για το 1984, ως εξής:

Γαλλία:	90/100 εκατομμύρια FF
Γερμανία:	150/170 εκατομμύρια FF
Ηνωμένο Βασίλειο/ Ιρλανδία:	100/110 εκατομμύρια FF
Μπενελούξ:	60 εκατομμύρια FF
Ιταλία, Δανία, άλλες χώρες:	60 εκατομμύρια FF
Σύνολο:	460/500 εκατομμύρια FF

(14) Στη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών πριν από τη σύναψη της συμφωνίας για τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης, οι πωλήσεις της Sofiltra ήταν περίπου οι εξής:

Πωλήσεις

(εκατομμύρια FF)

	1982	1983	1984
Γαλλία	47,5	44,9	53,5
Γερμανία	2,0	1,3	1,5
Ηνωμένο Βασίλειο/Ιρλανδία	0,7	1,1	2,0
Μπενελούξ	10,0	12,0	6,5
Ιταλία, Δανία, άλλες χώρες	2,8	6,7	6,5
Σύνολο:	63,0	66,0	70,0

(15) Ο εν λόγω εξοπλισμός διήθησης αποτελεί αντικείμενο εμπορίου ανάμεσα στις διάφορες χώρες στο πλαίσιο της κοινής αγοράς, αρκετές δε επιχειρήσεις λειτουργούν σε όλη την Κοινότητα. Οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι, σε γενικές γραμμές, παρόμοιες σε όλη την Κοινότητα.

Το μερίδιο της Sofiltra για τα τρία έτη πριν από τη σύναψη της συμφωνίας ήταν περίπου 15 %. Στη διάρκεια της ίδιας τριετίας, οι πωλήσεις της Mitchell Cotts και τα μερίδιά της στην αγορά της ΕΟΚ ήταν αμελητέα όσον αφορά τον εξοπλισμό διήθησης πολύ υψηλής αποτελεσματικότητας, εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία όπου το μερίδιό της στην αγορά ήταν, για το 1984, 10 % περίπου. Με βάση τα στοιχεία αυτά, τα κατά προσέγγιση μερίδια των μητρικών εταιρειών ήταν τα εξής:

	Γαλλία	Ηνωμένο Βασίλειο	ΕΟΚ
Sofiltra	54 %	2 %	15 %
M.C. Engineering	2 %	10 %	2 %

Εντούτοις, η M.C. Engineering και η Sofiltra δεν θα ήταν δυνατόν να θεωρηθούν ως ανταγωνιστές στο κατασκευαστικό επίπεδο. Όπως διευκρινίζεται στο σημείο 5, η M.C. Engineering διέθετε στην αγορά ένα τελικό προϊόν στο οποίο ενσωμάτωνε τραχύ χαρτί από ίνες γυαλιού που αγόραζε από τη Sofiltra, ενώ η Sofiltra και άλλοι κατασκευαστές παρήγαγαν το τελικό προϊόν τους χωρίς να προσφεύγουν στη βοήθεια τρίτων.

(16) Η συμφωνία για την κοινή επιχείρηση επιτρέπει και στα δύο μέρη να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικά στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η M.C. Engineering δεν θα ήταν σε θέση να κατασκευάζει τα φίλτρα αέρος αν δεν της είχε παραχωρηθεί η άδεια εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας, η δε Sofiltra δεν θα μπορούσε να ιδρύσει δικό της εργοστάσιο κατασκευής στο Ηνωμένο Βασίλειο χωρίς να επιβαρυνθεί με «σημαντικές και αντι-οικονομικές δαπάνες».

ΣΤ. Παρατηρήσεις τρίτων ενδιαφερομένων

(17) Σε απάντηση της ανακοίνωσης που δημοσίευσε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, κανένας τρίτος ενδιαφερόμενος δεν διατύπωσε παρατηρήσεις.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. Άρθρο 85 παράγραφος 1

(18) Στο μέτρο που απαιτείται η συγκατάθεση της Solfitra για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων όσον αφορά τη διεξαγωγή των εργασιών της κοινής επιχείρησης, η Sofiltra δεν αποτελεί απλώς έναν κάτοχο μειοψηφίας μετοχών. Οι αποφάσεις για την καθημερινή διαχείριση της κοινής επιχείρησης αποτελούν αρμοδιότητα του συμβουλίου των διευθυντών, στο οποίο η M.C. Engineering διαθέτει την πλειοψηφία (βλέπε σημείο 8). Πάντως, η επιρροή της Sofiltra στη συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης θα είναι βαρύνουσα, δεδομένου ότι αποτελεί τον κύριο συντελεστή προσφοράς της τεχνολογίας, είναι σημαντικός μέτοχος και συμμετέχει επί ίσης βάσεως με την M.C. Engineering στην επιτροπή μετόχων, η προηγούμενη έγκριση της οποίας απαιτείται για τη λήψη ορισμένων σημαντικών αποφάσεων (βλέπε σημείο 7). Έτσι, η Sofiltra πρέπει να θεωρηθεί ως κανονικός εταίρος στην κοινή επιχείρηση, που συμμετέχει στην άσκηση ελέγχου

μαζί με την M.C. Engineering. Ως εκ τούτου, η συμφωνία για τη σύσταση κοινής επιχείρησης πρέπει να εξετασθεί βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(19) Στο μέτρο που οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι σε γενικές γραμμές παρόμοιες για τα σχετικά προϊόντα σε ολόκληρη την κοινή αγορά, το σύνολο της Κοινότητας αποτελεί τη σχετική γεωγραφική αγορά στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει να αξιολογηθούν οι θέσεις που κατέχουν οι συμβαλλόμενοι. Το ζήτημα που ανακύπτει είναι αν οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις αποτελούν ανταγωνιστές στο πλαίσιο της σχετικής γεωγραφικής αγοράς και της αγοράς του προϊόντος. Η σχετική αγορά του προϊόντος για την αξιολόγηση των ανταγωνιστικών σχέσεων μεταξύ των μητρικών εταιρειών πριν από τη σύναψη των εν λόγω συμφωνιών είναι η αγορά στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται η κατασκευή και πώληση του πλήρους τελικού προϊόντος, περιλαμβανομένου του κεντρικού στοιχείου του, του τραχέος χαρτιού από γυάλινες ίνες.

Όσον αφορά την κατασκευή, η M.C. Engineering δεν ήταν πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνιστής της Sofiltra, επειδή δεν κατείχε την απαραίτητη τεχνογνωσία και δεν διέθετε τις αναγκαίες εγκαταστάσεις έρευνας και ανάπτυξης για την παραγωγή τραχέος χαρτιού από γυάλινες ίνες, που αποτελεί και το καίριο στοιχείο του τελικού προϊόντος και το αντικείμενο της μεταφοράς τεχνολογίας στην παρούσα υπόθεση. Η απλή δυνατότητα για τη διενέργεια προμηθειών ή την απόκτηση αδειών εκμετάλλευσης από άλλες πηγές δεν μεταβάλλει την παρούσα ανάλυση· η M.C. Engineering είχε σαφές οικονομικό και εμπορικό ενδιαφέρον να αναπτύξει τη δική της τεχνολογία στον τομέα αυτό, αλλά δεν κατόρθωσε να επιτύχει το στόχο αυτό και προσέφευγε πρώτα σε αγορές από τη Sofiltra για να καταλήξει αργότερα στη δημιουργία κοινής επιχείρησης σε συνδυασμό με άδεια εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας. Άρα, η M.C. Engineering και η Sofiltra δεν ήταν ούτε ενεργεία ούτε δυνάμει ανταγωνιστές για την κατασκευή του ολοκληρωμένου τελικού προϊόντος στο οποίο ενσωματώνεται το ουσιώδες τεχνικό συναρμολογούμενο στοιχείο που αποτελεί και το κυριότερο στοιχείο κόστους.

Περαιτέρω, ενόψει του αριθμού των άλλων επιχειρήσεων που συμμετέχουν στον ανταγωνισμό στην αγορά αυτή καθώς και των σχετικά μικρών μεριδίων που κατέχουν στη σχετική γεωγραφική αγορά οι συμβαλλόμενοι της κοινής επιχείρησης, η σύσταση της κοινής επιχείρησης δεν υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσει στην εξάλειψη παρομοίων δυνατοτήτων για τους άλλους ανταγωνιστές. Δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι δεν είναι μεταξύ τους ανταγωνιστές και δεν υπάρχει απώλεια στον ανταγωνισμό ούτε κίνδυνος αποκλεισμού, και στο μέτρο που η σχετική συμφωνία δεν συνεπάγεται τη δημιουργία δικτύου ανταγωνιστικών κοινών επιχειρήσεων, η συμφωνία για την από κοινού κατασκευή δεν εμπίπτει καθεαυτή στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(20) Εξάλλου, όσον αφορά τις πωλήσεις και τη διανομή του τελικού προϊόντος, η Sofiltra και η κοινή επιχείρηση είναι ανταγωνιστές και, κατά συνέπεια, οι μεταξύ τους εδαφικοί περιορισμοί πρέπει να εξεταστούν σαν χωριστό θέμα βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 1 επειδή, ακόμη και αν η συμφωνία για την οργάνωση της από κοινού κατασκευής μεταξύ μη ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων δεν εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1, οι συμφωνίες και οι συγκεκριμένες ρήτρες τους πρέπει να εξεταστούν για να προσδιοριστεί το κατά πόσον περιορίζεται ο ανταγωνισμός με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

(21) Οι ακόλουθες ρήτρες της συμφωνίας εκμετάλλευσης θεωρούνται ότι δεν αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1:

— η υποχρέωση για την κοινή επιχείρηση:

  — να τηρεί το απόρρητο όσον αφορά την τεχνογνωσία, τις πληροφορίες και την τεχνολογία που της έχουν κοινολογηθεί,

  — να μην παραχωρεί περαιτέρω άδειες εκμετάλλευσης,

  — να κοινοποιεί στη Sofiltra τις βελτιώσεις που η ίδια ανέπτυξε ή απέκτησε και να παραχωρεί άδειες εκμετάλλευσης στη Sofiltra, χωρίς την καταβολή δικαιωμάτων, για τη χρησιμοποίηση των βελτιώσεων αυτών,

— η υποχρέωση για τη Sofiltra να κοινοποιεί, επί μη αποκλειστικής βάσεως, στην κοινή επιχείρηση τις βελτιώσεις ή τις νέες ευρεσιτεχνίες που αφορούν τον εξοπλισμό για τον οποίο έχει παραχωρηθεί άδεια εκμετάλλευσης, και τις οποίες έχει νόμιμα αποκτήσει ή για τις οποίες έχει το δικαίωμα να παραχωρεί άδειες εκμετάλλευσης. Η κοινή επιχείρηση έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί αυτές τις βελτιώσεις ή ευρεσιτεχνίες καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας εκμετάλλευσης.

(22) Οι ακόλουθες ρήτρες της συμφωνίας εκμετάλλευσης θεωρούνται, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, ότι δεν αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρο 85 παράγραφος 1:

— η υποχρέωση που επιβάλλεται στην κοινή επιχείρηση να μην κατασκευάζει ή εμπορεύεται προϊόντα που ανταγωνίζονται τα προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο της αδείας εκμεταλλεύσεως είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι η κοινή επιχείρηση πρέπει να αφοσιωθεί στην επιτυχία της νέας μονάδας παραγωγής. Σ' αυτή την περίπτωση, οι συμβαλλόμενοι επένδυσαν σημαντικά ποσά για τη δημιουργία νέου δυναμικού παραγωγής. Η Sofiltra επεκτείνει τις δραστηριότητές της σε άλλα τμήματα της κοινής αγοράς, και στην M.C. Engineering επιτρέπεται να αναπτύξει τις βιομηχανικές της δραστηριότητες. Η μεταφορά τεχνολογίας πραγματοποιείται υπό συνθήκες ολοκληρωμένης βιομηχανικής συνεργασίας, η οποία εξασφαλίζει ότι η τεχνολογία προστατεύεται επαρκώς και αξιοποιείται πλήρως, χωρίς να στερείται η Sofiltra του αναγκαίου ελέγχου επί της εκμεταλλεύσεως και μεταδόσεως της τεχνολογίας της. Συνεπώς, η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της παρούσας υπόθεσης,

ότι συνιστά ένα σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(23) Ωστόσο, η παραχωρούμενη στην κοινή επιχείρηση αποκλειστική άδεια για την κατασκευή φίλτρων αέρος στο Ηνωμένο Βασίλειο σημαίνει ότι η ίδια η Sofiltra δεν κατασκευάζει τα σχετικά προϊόντα στην περιοχή αυτή, ούτε διορίζει εκεί άλλους δικαιοδόχους της. Τούτο δεν μπορεί να θεωρηθεί, αν δεν προβλεφθεί κάποιος χρονικός περιορισμός, σαν αυστηρά αναγκαίο στοιχείο για τη δημιουργία και την κανονική λειτουργία της κοινής επιχείρησης. Δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να αποφασίσει η Sofiltra, μετά τη λήξη μιας τέτοιας περιόδου, και ειδικότερα όταν η κοινή επιχείρηση θα έχει αναπτύξει όλη την παραγωγική της ικανότητα, να εγκαταστήσει τη δική της μονάδα παραγωγής μάλλον παρά να επεκτείνει αυτή της κοινής επιχείρησης. Μια τέτοια τακτική δεν πρόκειται, υπό τις συνθήκες αυτές, να υπονομεύσει την ύπαρξη της κοινής επιχείρησης. Επίσης, αν η κοινή επιχείρηση δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί σε παραγγελία, η Sofiltra πρέπει κανονικά να είναι ελεύθερη να την εκτελέσει η ίδια, πράγμα που επίσης δεν υπονομεύει τη λειτουργία της κοινής επιχείρησης. Το παραχωρούμενο στην κοινή επιχείρηση αποκλειστικό δικαίωμα να πωλεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιρλανδία και σε επτά χώρες εκτός ΕΟΚ τα προϊόντα για τα οποία έχει παραχωρηθεί άδεια εκμετάλλευσης, απαγορεύει στη Sofiltra και τους τυχόν μελλοντικούς δικαιοδόχους της, εκτός ορισμένων εξαιρετικών περιπτώσεων, την ενεργό πώληση φίλτρων αέρος στις περιοχές αυτές [1]. Από την πλευρά της, η κοινή επιχείρηση δεν έχει δικαίωμα ενεργών πωλήσεων στις περιοχές που ο δικαιοπάροχος της άδειας εκμετάλλευσης έχει διατηρήσει για τον εαυτό του. Αυτή η αμοιβαία απαγόρευση ενεργών πωλήσεων, αν και επιτρέπει τις παθητικές πωλήσεις από τον δικαιοπάροχο και το δικαιοδόχο της άδειας εκμετάλλευσης στις αντίστοιχες περιοχές του ενός ή του άλλου, πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1, καθόσον ένας τέτοιος περιορισμός καταλήγει στον καταμερισμό των αγορών μεταξύ της Sofiltra και της κοινής επιχείρησης, οι οποίες έχουν καταστεί ανταγωνιστές και προσφέρουν ανταγωνιστικά προϊόντα. Επειδή είναι μάλλον απίθανο να υπάρξει μεσολαβητικό εμπόριο για το σχετικό προϊόν, η απαγόρευση ενεργών πωλήσεων συνιστά έναν ιδιαίτερα αισθητό περιορισμό, δεδομένου ότι υφίστανται εναλλακτικές πηγές προμηθειών.

(24) Το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών επηρεάζεται από τις συμφωνίες για την κοινή επιχείρηση στο μέτρο που η παραγωγή της κοινής επιχείρησης διατίθεται στην αγορά όχι μόνο του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά και της Ιρλανδίας. Η κατά 50 % αύξηση των πωλήσεων του προϊόντος στη διάρκεια των δύο ετών, δηλαδή από την 1η Ιουλίου 1982 έως τις 30 Ιουνίου 1984 (βλέπε σημείο 5), και η σχετικά ισχυρή θέση που κατέχει η Sofiltra στην κοινή αγορά καθιστούν πολύ πιθανό το γεγονός να είναι σημαντικές οι επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

[1] Δηλαδή τη συνέχιση ενεργού πολιτικής για τη διάθεση στην αγορά των περιοχών αυτών του σχετικού προϊόντος της άδειας εκμετάλλευσης, και ειδικότερα τη διενέργεια διαφημιστικής εκστρατείας που να στοχεύει ειδικά τις περιοχές αυτές ή την ίδρυση παραρτήματος ή τη διατήρηση αποθήκης διανομής στις εν λόγω περιοχές.

Β. Άρθρο 85 παράγραφος 3

(25) Η συμφωνία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 20 Σεπτεμβρίου 1984, μαζί με αίτηση για έκδοση αρνητικής πιστοποίησης. Αν ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια της κοινής επιχείρησης είναι δεκαετής, το γεγονός ότι είναι η πρώτη φορά που η τεχνολογία και η τεχνογνωσία της Sofiltra αποτελούν αντικείμενο κατευθείαν εκμετάλλευσης στο Ηνωμένο Βασίλειο καθώς και το ότι η διείσδυση στην αγορά αποτελεί σταθερό στόχο της κοινής επιχείρησης, είναι σαφές ότι για να μπορέσει να σταθεί και να αναπτυχθεί η κοινή επιχείρηση σε μια ανταγωνιστική αγορά δεν πρέπει να υποβάλλεται σε ανταγωνισμό προερχόμενο είτε από άλλες μονάδες παραγωγής δημιουργούμενες από τη Sofiltra, είτε από τις ενεργούς πωλήσεις της Sofiltra ή άλλων δικαιοδόχων της. Επιπλέον η γεωγραφική περιοχή που έχει παραχωρηθεί στην κοινή επιχείρηση είναι εκτεταμένη, ώστε να την απασχολεί πλήρως κατά τη διάρκεια σημαντικού χρονικού διαστήματος, και είναι προς το συμφέρον της κοινής επιχείρησης να μη διασπάται από την ανάπτυξη της αγοράς στην εν λόγω εκτεταμένη περιοχή, προσπαθώντας να προβεί σε πωλήσεις αλλού. Ένας τέτοιος περιορισμός πρέπει να δώσει τη δυνατότητα στην κοινή επιχείρηση να συγκεντρώσει τις προσπάθειές της στην περιοχή της αποκλειστικότητάς της, βασιζόμενη στην πείρα που έχει αποκτήσει με το υφιστάμενο δίκτυο πωλήσεών της η M.C. Engineering. Ως εκ τούτου, είναι εύκολο να ελέγχεται η περιοχή, και έτσι να αποκτάται καλύτερη γνώση της αγοράς με βάση τη στενότερη επαφή με τους καταναλωτές. Συνεπώς, οι συμφωνίες συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής και της διανομής.

(26) Αποτέλεσμα των συμφωνιών είναι ότι τα εν λόγω προϊόντα κατασκευάζονται στο πλαίσιο ολοκληρωμένης παραγωγικής διαδικασίας και οι τεχνολογικές βελτιώσεις γίνονται ευρύτερα και γρηγορότερα προσιτές στους χρήστες και στους καταναλωτές. Οι ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά εξασφαλίζουν για τους καταναλωτές οφέλη από τις βελτιώσεις αυτές, ενώ καταργείται ο ανταγωνισμός σε σημαντικό τμήμα των σχετικών προϊόντων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ως προς τούτο, ότι η κοινή επιχείρηση είναι ελεύθερη να προβαίνει σε παθητικές πωλήσεις έξω από την παραχωρηθείσα σε αυτήν την περιοχή. Οι σχετικοί περιορισμοί είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των πλεονεκτημάτων που μπορούν να προκύψουν από την κοινή επιχείρηση επειδή, ελλείψει των περιορισμών αυτών, οι συμβαλλόμενοι δεν θα ήταν διατεθειμένοι να καταβάλλουν τις αναγκαίες προσπάθειες και να αναλάβουν τις απαραίτητες δεσμεύσεις. Κατά συνέπεια, οι περιορισμοί που εμπίπτουν στο άρθρο 85 παράγραφος 1 μπορούν να τύχουν απαλλαγής βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3.

(27) Βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, οι αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες χορηγείται απαλλαγή βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 πρέπει να εκδίδονται για συγκεκριμένη περίοδο ισχύος. Η προβλεπόμενη διάρκεια της κοινής επιχείρησης είναι για αρχική περίοδο δέκα ετών, από τις 5 Ιουλίου 1984. Ως εκ τούτου, φαίνεται σκόπιμο, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, να χορηγηθεί απαλλαγή που ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης μέχρι τις 4 Ιουλίου 1994. Αυτό το χρονικό διάστημα πρέπει να είναι επαρκές για να μπορέσει η κοινή επιχείρηση να οργανωθεί και να αναπτυχθεί, συγκεντρώνοντας τις προσπάθειές της μέσα στα όρια των περιοχών που τις έχουν παραχωρηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες για την περίοδο από 20 Σεπτεμβρίου 1984 έως 4 Ιουλίου 1994, όσον αφορά τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί στις 5 Ιουλίου 1984 μεταξύ των Mitchell Cotts & Co. Engineering Ltd, Birmingham, και Sofiltra Poelman SA, La Garenne-Colombes, στο μέτρο που οδηγούν σε περιορισμούς της παραγωγής και των πωλήσεων της Sofiltra και της κοινής επιχείρησης στις περιοχές αρμοδιότητας καθεμιάς.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

1. Mitchell Cotts & Co. (Engineering) Limited,
   42-46, Hagley Road,
   UK-Birmingham B16 8PE.
2. Sofiltra Poelman SA,
   71, boulevard National,
   F-92250 La Garenne-Colombes.
3. Mitchell Cotts Air Filtration Limited,
   42-46, Hagley Road,
   UK-Birmingham B16 8PE.

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 1986.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής